

කාර්යාලයේ ප්‍රශ්න මෙහි යෙහි විසඳාගත් රූමත් යුවතියක ගේ කතාව - පූජ්‍ය කිරිඳිගොඩ ඤාණානන්ද හිමි

මෙත් වැඩීමේ නිවැරදි ක්‍රමය වෙත සිත් යොමු කිරීමට පෙර පුද්ගලයෙකු ආතතියට ලක් වූ සහ ඉන් මිදුණු තවත් අවස්ථාවක් මෙවර අපි සලකා බලමු. මේ අවස්ථාව උදාවුණේ කාන්තාවක ගේ කාර්යාල ජීවිතයේදී. ඇ රූමත් යුවතියක්. අදාළ කාර්යාලයට ඇ අළුතින් ම සේවයට බැඳුණාම මුළු කාර්ය මණ්ඩලයම ඇ ගැන අවධානය යොමු කරන්න වුණා. ඊට හේතුව ඇට තිබූ වෘත්තීය සුදුසුකම් මෙන්ම ඇ යෞවනියක් ද වූ නිසා. එහෙත් ඒ කාර්ය මණ්ඩලයේ සේවයේ නිරතව සිටි ජ්‍යෙෂ්ඨ සේවිකාවක් මේ යෞවනිය හා දැඩි ඊර්ෂ්‍යාවකින් පෙළෙන්නට වුණා. ඇ එතරම් රූප සම්පත්තියක් නැති තැනැත්තියක්. ඒ වගේම ඇගේ අධ්‍යාපන සුදුසුකම් ද මේ අළුත් තරුණියට වඩා අඩු මට්ටමකයි තිබුණේ. ඒත් කාර්යාලයේ සියළු අය මේ අළුත් තරුණිය හා මිතුරු වීමෙන් කාන්තාවන් ඉතා අඩුවෙන් සේවය කළ අදාළ කාර්යාලයේ විශේෂයෙන් පුරුෂ පාර්ශවයේ අවධානය තමා වෙතින් හිඳිනී යමින් තිබේ යැයි මේ ජ්‍යෙෂ්ඨ සේවිකාවට සිතෙන්නට ඇති.

ක්‍රෝධයෙන් දැවෙමින් මේ කාන්තාව මේ තරුණිය පිළිබඳ අසත්‍ය තොරතුරු ඇතුළත් කතා ගොතමින් මුළු කාර්යාලය පුරා පතුරවා හැරියා. මේ සඳහා ඇ උපයෝගී කොට ගත්තේ ඇ ම මනසින් මවා ගත් ඇතැම් කරුණු.

මේ නව යුවතිය මේ තත්වය දැන ගත්තේ සෑහෙන කලක් ගත වීමෙන් පසුව යි. කෙසේ නමුත් මේ යුවතිය යම් පමණකට ධර්මයට යොමු වී සිටියා. ලැවිහින්නක් සේ ඇ ගැන පැතිරුණු කතා ඉදිරියේ ඇට තරමක් හෝ නොසැලී සිටින්නට හැකිවුණේ ඒ වාසනාව නිසයි. ඒත් දිගින් දිගටම ඇති වූ අප්‍රසන්න වාතාවරණය නිසා ඇට රැකියාව තිත්ත වුණා. ඇ ගෙදර නවතින්නට පවා සිතුවා.

ඒත් අවසානයේදී ඊට පිළියම් ලැබුණේ ධර්මයෙන්ම යි. ඇ ඉතා දක්ෂ ලෙස මෙහි භාවනාව වැඩුවා. මුල් කාලීනව අදාළ ජ්‍යෙෂ්ඨ සේවිකාව දකින හැම විටකම කිසියම් අප්‍රසන්න හැඟීම් ඇ තුළ මතු වුණත්, පසුව ඇ පුළුවන් හැම මොහොතකදී ම 'සුවපත් වේවා' යි සිතන්නට පුරුදු වුණා.

ඇ නින්දෙන් පිබිදුණේ ම මෙහි සහගත සිතින්. ඔස් රියේ කාර්යාලයට ආවේත්, කාර්යාලයට ඇතුළු වුණේත්, කාර්යාලයේ ගත කළේත් මෙහි සිතිවිලිම සිතේ රඳවාගෙන.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කළා එකම පුතෙකු ඇති මවක් ඒ පුත්‍රයා කෙරෙහි දක්වන මෙහි ය හා සමානව සියළු ලෝ වැස්සන් දෙස බලන්නැයි කියා. මෙවැනි තත්වයක් දක්වාම අපේ සිත් දියුණු කළ යුතුයි. මෙසේ කලක් ගත වෙද්දී මේ යුවතියට දැනුණා ඇ අවට කාර්යාල පරිසරය වෙනස් වෙමින් පවතින බව. බොහෝ අය ඇ හා යළි මිත්‍රයීලි වන්නට පටන් ගත්තා. ඒ අය මතෙක් ඇ වරදවා වටහාගෙන සිටි බව පාපොච්චාරණය කරන්නට පවා පෙළඹුණා. මෙය ඇ ලද විශාල ජයග්‍රහණයක් බව ඇ නිහඬව වටහා ගත්තා. අද වන විට ඇය මේ තත්වය මුළුමනින්ම ජයග්‍රහණය කර අවසන්. ඇය හා උරුමව සිටි ජ්‍යෙෂ්ඨ සේවිකාව පවා ඇය හා හිතවත් වුණා. තමා මේ නව යුවතියට කෙතරම් කෙණෙහිලිකම් කළත් ඇය තමාට කිසිදු විටක පෙරළා පහර නොදුන් බව ඇය වටහා ගන්නට ඇති.

මේ යෞවනිය අද වනවිට පසුවන්නේ ඉතාම සුවපත් ජයග්‍රාහී මානසිකත්වයකින්. ඇ දන්නවා ඇ කිසිවිටෙක පිරිනුණේ නැති බව. ඇ පළිගන්නට පෙළඹුණා නම්, ඇත් තමාට වෙර කළ කාන්තාවට එරෙහිව කතා ගෙබුවා නම් පරාජය ලබන්නේ ඇ ම යි. ඒත් ඇ ජයගත්තා මෙහි යෙහි. ඇ අද අත්විඳින මේ ජයග්‍රාහී සිතිවිල්ල විශාල සැනසිල්ලක්, සතුටක්. එවැනි ජයග්‍රාහී හැඟීම් ඔබටත් අත්විඳින්නට පුළුවන්, ජීවිතයේදී ඇතිවන සුළු සුළු ගැටලුවලදී පවා ද්වේෂය මුල් කොට නොගෙන මෙන් වඩන්නට පුරුදු වීමෙන්.

අපි ඉතා සරලව මෙහෙම හිතමු. ඔබ වාහනයක ගමන් කරමින් සිටිනවා. තවත් වාහනයක් ඔබ ලුහුබැඳ එමින් ඔබව හප්පා දමන්නට හදනවා, මේ අවස්ථාවේ දී ඔබ කළ යුත්තේ කුමක් ද? ඔබත් ඒ වාහනය හප්පා දමන්නට උත්සාහ කළොත් ඔබටත්, ඔබේ වාහනයටත් හානි වෙනවා නේ ද?

ඉතා හොඳින් සිතා බලන්න, ඔබ කළ යුත්තේ ඔබ ගමන් ගන්නා මාර්ගය වෙනස් කිරීම නොවේ ද කියා. ඔබ විනාශ කිරීමට බලාපොරොත්තු වන්නා ද්වේෂ මාවතේ ගමන් කරද්දී, ඔබ ඒ මාවතෙන් වෙන් ව වෙනත් මාවතක් තෝරා ගත යුතුයි. එනම් මෙහි මාවතයි. එවිට ඔබත් ඔබේ වාහනයත් දෙකම ගැලවේවි.

එසේ නම් අපි ඒ මාවතේ ගමන් ගන්නා ආකාරය ගැන විමසමු.

ආතතියට ඉතා ම සුදුසු ප්‍රතිකාරය වන අභ්‍යන්තර විකිත්සාව ගැන අප ගියවර සාකච්ඡා කළා. බාහිර විකිත්සාවකින් මේ තත්වයට පිළියම් සොයා ගත නොහැකි බව ඔබට දැන් පැහැදිලි ඇති.

ආතතියට වඩා සුදුසු පිළියම මෙන් වැඩිම බව දැන් ඔබ දන්නවා. බුද්ධ දේශණාවට අනුව ම මෙන් වැඩිමේ (මෙහි භාවනාව) ක්‍රමය දැන් අපි ගෞරවණීය ස්වාමීන් වහන්සේ ගෙන් ඉගෙන ගනිමු.

පුද්ගලයෙකු ආතතික තත්වයට පත් වූ විට ඉතා සුළු දේකටත් ඒ පුද්ගලයා තුළ කෝපය, ද්වේෂය ඇති වෙනවා. එහෙත් ඔහු හෝ ඇය තමාගේ සිත පිළිබඳව හොඳ අවධානයකින් පසු විමෙන් මේ තත්වය හඳුනා ගත හැකි යි. ඉතා හොඳ කල්පනාකාරී බවකින් සිතාමතා ම ඒ චේතනා බැහැර කළ යුතුයි.

තමාගේ ජීවිත අභ්‍යන්තරයට තමා ම යම් කිසි යහපත් දෙයක් කරමින් ඉන්නා බව මෙවිට ඔහුට වැටහෙනවා. මේක හරියටම අපේ කයට තුවාලයක් සිදු වූ විට ඒ ගැනම අවධානයෙන්, ප්‍රවේශමෙන් එය සුවපත් කර ගැනීමට කෙනෙකු වෙහෙසෙනවා වගේ ම වැඩක්.

අප දැන් තුවාල ගැන නොසලකා ක්‍රියා කළ හොත් ඒ තුවාලය පෑරීමෙන් වැඩි දියුණු වෙනවානේ. මෙන්න මේ වගේ ම, පරෙස්සම්කින් සිතත් රැක ගත යුතුයි.

ආතතිය යනු අභ්‍යන්තර තුවාලයක් මිස වෙන දෙයක් නොවෙයි. වෛරය, ක්‍රෝධය කියන්නේ ඒ වගේම අභ්‍යන්තර තුවාල. මේ සියල්ල එකට එකක් සම්බන්ධයි. ඒත් කාලයක් සැලකිල්ලෙන් 'බෙහෙත් කළා ම' මේ තත්වය සමනය වෙනවා. ඒරියයෙන් ම ඒ ටික කාලය ගත කළ යුතුයි. එවිට මහා සැනසිල්ලක් තමාට ම උදා වෙන බව ඒ පුද්ගලයාට ම වැටහෙනවා.

දැන් අපි බුද්ධ දේශනාවේ එන නිවැරදි ම ආකාරයට මෙත් වැඩීමේ ක්‍රමය දෙසට යොමු වෙමු. එහි දී මේ පාඨ උගත යුතු වෙනවා.

1. මම වෛර නැත්තෙක් වෙමිවා
2. තරඟ නැත්තෙක් වෙමිවා
3. ඊර්ෂ්‍යා නැත්තෙක් වෙමිවා
4. දුක්පීඩා නැත්තෙක් වෙමිවා
5. සුවසේ ජීවත් වෙමිවා
6. ශාන්ත සුවයට පත් වෙමිවා

බලන්න මේ පටන් ගැන්ම පවා මොන තරම් ආශ්චර්යවත් ද කියා, කිසියම් පුද්ගලයෙකු තුළ වෛරය, තරඟව සහ ඊර්ෂ්‍යාව නැති වූ විට පමණයි අදාල පුද්ගලයා දුක් පීඩාවන් ගෙන් නිදහස් වෙන්නේ. තමා තුළ මේ හැඟීම් පවතින තුරු ම කිසිවෙකුට සැබෑ ලෙස ම පීඩාවෙන් මිදෙන්නට බැහැ. මේක බොහෝ අයට වැටහෙන්නේ නෑ.

මේ ආකාරයට දුක් පීඩා වලින් තොර වූ පුද්ගලයා මිළඟය සුවසේ ජීවත් වෙනවා. ශාන්ත සුවය යනු නිර්වාණය යි.

මේ ආකාරයට තමා ගැන ම කිහිප වාරයක් මෙනෙහි කිරීමෙන් පසු ව මෙහි භාත්පස පතුරුවන්නට පටන් ගත යුතු යි. එහි දී මා මෙන් ම මාගේ නිවසේ සිටින්නා වූ සියළු ම සත්ත්වයෝ වෛර නැත්තෝ වෙත්වා ආදී වශයෙන් මේ පාඨ හය ම මෙනෙහි කරන්න මිලඟට,

1. මා මෙන් ම අසල්වාසී සියලු සත්ත්වයෝ ...
2. මා මෙන් ම මාගේ ගමේ වාසය කරන්නා වූ සියලු සත්ත්වයෝ ...
3. මා මෙන් ම නගරයේ වාසය කරන්නා වූ සියලු සත්ත්වයෝ ...
4. මා මෙන් ම මාගේ පළාතේ සිටින්නා වූ සියලු සත්ත්වයෝ ...
5. මා මෙන් ම මාගේ රටවාසී සියලු සත්ත්වයෝ ...
6. මා මෙන් ම ලෝක වාසී සියලු සත්ත්වයෝ ...
7. අහසෙහි ද, පොළොවෙහි ද, ජලයෙහි ද වාසය කරන්නා වූ සියලු ම සත්ත්වයෝ වෛර නැත්තෝ ... ආදී වශයෙන් මෙත් සිත මුළු මහත් විශ්වයට ම පැතිරවිය යුතුයි.

මෙතැන දී හුදෙක් මේ පාඨ කියැවීම හෝ මෙනෙහි කිරීම පමණක් සෑහෙන්නේ නැහැ. එහි අදහස සැබෑ ලෙස ම ග්‍රහණය කරගෙන මුළු විශ්වයට ම මෙත් සිත පතුරුවන්නට උත්සුක වීමයි වැදගත්.

මේ මෙහි විත්තය ඉතාම බලවත් දෙයක්. එය සුවිශේෂී ශක්තියක්. මෙසේ මෙත් පැතිරවීමට හුරු වූ විට ඔබට ම ඔබ තුළ ඇතිවන වෙනස අත් දකින්නට හැකි වේවි. මෙහි ආනිශංස බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නා දී වදාළා. සුවසේ නිදයි, සුවසේ පිබිඳෙයි, පච්ඡින නොදකියි, මනුෂ්‍යයින්ට, අමනුෂ්‍යයින්ට ප්‍රිය වේ. දෙවියන්ට ද ප්‍රිය වේ. මුහුණේ පෙනුම පැහැපත් වේ. ආදී වශයෙන් කරුණු ගණනාවක් ඒ ආනිශංස අතර දක්වා තිබෙනවා. කෙනෙකුට දෙවියන්ගේ කරුණාව ලබා ගැනීමට වුවමනානම් මෙහි භාවනාව ඊට සුදුසු ම ක්‍රමයක්.

එසේම මේ භාවනාව කෙනෙකු ඇවිදින, යමක් කරන, වාහනයක ගමන් කරන, ඉඳගෙන, සිටගෙන ආදී ඕනෑම අවස්ථාවක, ඕනෑම ඉරියව්වක, දී ප්‍රගුණ කළ හැකියි. ඒ සඳහා මුලින් ම මේ පාඨ කිහිපය කට පාඩම් කර ගන්න. එසේම මුළු විශ්වයට ම මුළු හදවතින් ම මෙත් පතන්නට ඔබ දක්ෂ විය යුතුයි. මේ සඳහා ක්‍රම ක්‍රමයෙන් ඔබේ සිත හුරු කරවා ගැනීමට උනන්දු වන්න.

මේ මහා විශ්වයේ සියළු ලෝක ධාතු බුදු හුවණට පෙනුණා. අපගේ පියවි ඇසට නොපෙනෙන විවිධාකාර ලෝකවල වෙසෙන සත්ත්ව වර්ගයා උන්වහන්සේ දියළු නේත්‍රයෙන් දුටුවා. ඒ උන්වහන්සේ ගේ විජ්ජාවර්ණ සමීපත්ත ගුණයෙන් ස්වල්ප කොටසක් පමණයි.

ඒ සියළු ලෝක පිළිබඳ දැන ඒ සියල්ලේ මිදී ගිය හෙයින් උන්වහන්සේ ලෝකවිදු වේ. බොහෝ අය ඉතිපිසෝ ගාථාව කියමින් උදේ හවා බුදුන් වැන්නේ මේවා හි අර්ථ නොදැනයි වසේ කරන්නේ. ඒ හිසයි මේ කරුණු මා මතු කරන්නේ.

ධර්මය බබළන්නේ විය විවෘත වූ තරමට යැයි යන්න බුද්ධ වචනය යි. ඒ අනුවයි පාළු භාෂාවෙන්, පොදු ජනයාගෙන් දුරස්ථව පැවති ධර්මය විවෘත කොට බහුතර ජනයා වෙත සමීප කරවීමට අප උත්සාහ දැරුවේ. අද වන විට වයිනි ඉතා ඉහළ ප්‍රතිඵල ලැබී තිබෙනවා. ලක්ෂ සංඛ්‍යාත ජනකායක් ධර්ම දැනුමෙන් පෝෂණය කරවීමට අපට හැකි වුණා.

ඒ වාගේම මෙත් වැඩීම ගැන කතා කිරීමේ දී ඉතා වැදගත් කරුණක් තිබෙනවා. වනම් මෙහි යනු කෙනෙක් අභ්‍යන්තර වශයෙන් මනසේ ඇති කරගන්නා වූ කරුණා ගුණයක්. මෙය ම චිත්ත සමාධිය දක්වා වර්ධනය කළ හැකියි. ඉවසීම, අනුකම්පාව වැනි ගුණාංග මෙහි දී උපයෝගී කර ගත යුතුයි. ඒ වාගේ ම අපි මෙහි කරන අතරතුරදීත් දිගින් දිගටම අපට අන් අයගෙන් කරදර සිදුවන්නට පුළුවන්. විය ඉවසාගෙන දිගින් දිගට ම මෙහි කරන පුද්ගලයා පමණයි ජය ලබන්නේ. මෙන්න මේ කාරණය ඉතා වැදගත්.

කෙනෙකු මෙහි කරන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් ම තමන් තමන්ව ම පරෙස්සම් කර ගන්නයි. මෙවිට ඒ පුද්ගලයාගේ හිත නොපිරිහී පැවතීම ඊට හේතුවයි.

ඒ වාගේ ම මෙත් වැඩීමට සම්බන්ධ, බුද්ධ කාලයේ දී සිදු වූ සිද්ධියක් මා දක්වන්නම්. ඒ කාලයේ දී එක්තරා හික්ෂුවක් සර්පයෙකු දුෂ්ට කිරීමෙන් කළුරිය කළා. මෙවිට බොහෝ හික්ෂුන් වහන්සේ බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවට පැමිණ මේ ගැන දන්වා සිටියා. එවිට උන්වහන්සේ මේ සිද්ධියට හේතු පාදක වූ ඉතා කරුණාවෙන් ඒ හික්ෂුන් හට පෙන්වා දුන්නා. කළුරිය කළ ඒ හික්ෂුව සර්ප රාජ කුල වෙත සිය මෙත් සිත පතුරුවා හැරියේ නොමැති බව අප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළා. යම් හෙයකින් ඒ හික්ෂුව සර්ප රාජ කුල වෙත සිය මෙත් සිත විහිදවීවා නම් මෙවැනි සර්ප දුෂ්ට කිරීමකින් කළුරිය නොකරන බව ද උනවහන්සේ පෙන්වා දුන්නා. ඉන්පසුව සර්ප රාජ කුල හතරක් බෙදා දක්වන බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ සියළු කුල වෙත මෙත් සිත පැතිරවීම හැම කෙනෙකුට ම මෙත් පිරිතක් බව ද ප්‍රකාශ කර තිබෙනවා.

එහෙත් මෙහි චිත්තයේ බලය මහා බලවේගයක් බව බහුතර බෞද්ධයන් දන්නේ නැහැ. මේවා ගැන කරුණු සහිතව පහදා දෙන්නට කිසිවකු සිටියේ නැහැ. ඒකයි හේතුව.

දැන් බලන්න අපි හිතර ජයමංගල ගාථා කියනවා. ඒත් ඒවායින් කොපමණ මෙහි චිත්තය වර්ණනය කෙරෙනවා දැයි දන්නේ කියෙන්නී දෙනෙක් ද?

අප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලාගිරි හස්තිය දමනය කළේ හරියට ම මිනිසෙකුට වගේ මෙහි යෙත් කතා කරල යි. රා බිගෙන අවසිහියෙන් දිව වන හස්තියා අමතා උන්වහන්සේ මෙසේ කීවා.

'ඇතෝ, අමාරුවේ වැටෙන්න එපා...' ඇයි බැරවෙලාවත් හස්තිය උන්වහන්සේට හානි කිරීමට උත්සාහ ගත්තොත් අමාරුවේ වැටෙන්නෙ හස්තියා ම යි. උනවහන්සේ ට කිසිම හානියක් කිරීමට සමතෙකු මුළු විශ්වයේ ම සිටියේ නැහැ. ඒ හිසයි උන්වහන්සේ එක පයක්වත් පිටුපසට නොගත්තේ. ඒ මහා බුද්ධානුභාවය යි. මෙවන් ශාස්තෘත්වයක් වෙනත් කිසිම තැනක අපට හමුවෙනවා ද? තමන් ට අභියෝගයක් ඇති වන විටෙක දී ආයුධ දරන්නේ නම් වයිනි ම පැහැදිලි වන්නේ ශාස්තෘත්වයේ අඩු ලුහුඬුකම් පමණයි. වසේ ම කිසිවෙකුට හැකි වුවා නම් උන්වහන්සේ මැඩ පවත්වන්නට, යටපත් කරන්නට, විනාශ කර දමන්නට වයිනි ද ප්‍රකට වන්නේ හිසමාකාර ශාස්තෘත්වයක් නොවෙයි නේ.

මෙහි දී තවත් සුවිශේෂී වශයෙන් සඳහන් කළ යුතු යමක් තිබෙනවා. කිසියම් පුද්ගලයෙකුට පෙර සඳහන් කළ ආකාරයට මෙත් වැඩීම කළ නොහැකි සේ හැරේ නම් මෙත් වඩන තවත් ආකාරයක් දැක්විය හැකියි. අප කලින් දැක්වූයේ මෙහි චිත්තය ප්‍රදේශ වශයෙන් පුළුල් කරමින් වඩන ආකාරය යි. දැන් අප ඉදිරිපත් කරන ක්‍රමයත් බුදුරජාණන් වහන්සේ විශේෂ වශයෙන් දේශනා කරන ලද්දක්.

මෙහි දී සිදු වන්නේ දිශා අනුව මෙත් සිත පැතිරවීම යි. මෙතැනදීත් පෙර සඳහන් කළ ආකාරයට ම ඒ පාඨ හය ම යොදා ගත යුතුයි. මා මෙත් ම මාගේ නිවසේ සිටින්නා වූ ... ආදී වශයෙන් මෙතෙහි නොකොට, උතුරු දිශාවේ සිටින්නා වූ සියළුම සත්ත්වයෝ ... උතුරු අනු දිශාවේ, නැගෙනහිර දිශාවේ, නැගෙනහිර අනු දිශාවේ, දකුණු දිශාවේ ආදී වශයෙන් අට දිශාවටත්, උඩ දිශාවේත්, යට දිශාවේත් ආදී වශයෙන් දස දිශාව අනුව මෙත් වඩන්න.

ඇතැම් කෙනෙකුට මෙය වඩා පහසු වන්නට පුළුවන්. ඒත් මේ අප දැක්වූ ආකාර දෙකට ම මෙත් වැඩීම තවත් හොඳයි.

දැන් අපි මෙත් වැඩිමේ අනුසස් පිළිබඳ බුද්ධි කාලීන විස්තරයක් විමසා බලමු. අපි කවුරුන් දන්නවා බිම්බිසාර රජතුමා ගේ කතා පුවත. අජාසත්ත කුමරු ඔහු ගේ පුත්‍රයා. මේ දරුවා මව් කුස පිළිසිඳගත් විට පවා ඒ දේවියට උපන්තේ අමුතුම ආකාරයේ ආසාවක්. පියරජතුමා ගේ රුධිරය පානය කිරීමේ පිපාසාවක් ඒ දේවියට ඇති වුණා. එතැනදී ම තමා කුමාරයාට නම වැටුණේ අජාත - සත්ත නූපන් සතුරා.

කොහොම හරි කුමාරයා ඉපදුණා. පියරජතුමා ඉතාමත් ම ආදරයෙන් දරුවා හදා වඩා ගත්තා. අවසානයේ දී තරුණ කුමාරයා පියාණන්ගෙන් රාජ්‍යය ඉල්ලා හිටියා ම පියතුමා රාජ්‍යය දුන්නා. බිම්බිසාර රජතුමා ඒ වන විටත් සෝවාන් වූ උත්තමයෙක්. එතුමා රාජ්‍ය පාලනය කළේ යුතුකමක් හැටියට විතරයි. රජ ඉසුරු ගැන විශාල ඇල්මක් තිබුණේ නැහැ.

මේ සියල්ල කළත් අජාසත්ත කුමාරයා පියරජතුමා සිරගත කළා. නොයෙක් වධ පැමිණුවා. ආහාර නොදී පියතුමා අධිපණ කළා. ඔහු හැමවිටම සිතුවේ පියරජු තමාට තර්ජනයක් වේවි කියල යි.

අවසානයේ යටි පතුල් පළා දමා ලුණු ගොරකා ඒ තුවාල වලට ඇතුළු කරන්නට නියෝග දුන්නා. ඒත් මේ කිසිම විටෙක දී රජතුමා තමාගේ සිත පිරිහෙන්නට ඉඩ දුන්නේ නැහැ. වෙනත් කෙනෙකුට මේ හැටි වධ පැමිණුවා නම් මොනවා හිතාවි ද? මොන තරම් නම් ශාප කරාවි ද? ආත්මයෙන් ආත්මයට පළි ගන්නා බව කියාවි නේ ද?

ඒත් බිම්බිසාර රජතුමා ඒ කිසිවක් කළා ද? නෑ. ඔහු ඒ වෙනුවට වෙනත් යමක් සිතන්නට පුරුදු වී සිටියා. දේවේශය ට ඒ සිතේ ඉඩක් ලැබුණේ නෑ. ඔහු සිරගත වී සිටිනාතර ඔහුට පෙනෙනවා බුදුරජාණන් වහන්සේ පිඬු සිඟා වඬින හැටි.

'අනේ බුදු රජාණන් වහන්සේ ට මේ තරම් සෘද්ධි ප්‍රාතිහාර්යය තිබෙනවා, එහෙම වෙලත් මා බේරා නොගන්නා හැටි, ආදී වශයෙන් රජතුමා කල්පනා කළා ද? නෑ. රජතුමා දැන සිටියා කල්පනා කළ යුත්තේ මොනවා ද, නොකළ යුත්තේ මොනවා ද කියා.

ඉතින් ඇත්තට ම බුදුරජාණන් වහන්සේ සිර ගෙදර කුඩා කවුළුවෙන් ඇවිත් ප්‍රාතිහාර්යය නොපෑවාට උනවහන්සේ රජතුමා ගේ පූර්ණ ආරක්ෂාව සලසා තිබුණේ නැද්ද?

අවසානයේ දී රජතුමා මිය ගියා. දෙවියෙකු ව යි ඉපදුණේ. අන්ත බුදුරජාණන් වහන්සේ සලසා තිබූ ආරක්ෂාව, ඉතිං ඒ දෙවියා බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවට ඇවිත් කියනවා සකෘදාගාමී වීමට යි දැන් තම උත්සාහය කියා. ඔහුට තමාට පැමිණවූ වධ බන්ධන ගැන මතකයක් පවා නැහැ.

ඔහු සෝවාන් වී සිටි නිසා අනිවාර්යයෙන් ම සුගතිගාමීව ම යි ඉපදෙන්නෙ. උපරිම වශයෙන් ලබන්නේ භව භත යි. ඒ අතරතුර කාලයේ දී සියළු දුක් කෙළවර කරනවා.

දැන් බලන්න තමාගේ සිත ආරක්ෂා කර ගැනීම ම යි තමාට පිළිසරණ පිණිස පවතින්නේ.

අපි හැම විටම අනුන් ගැන සොයා බලනවා. ඒත් අපි අපි ගැන ම නොයා බලනවා ද? අපේ හිත් ගැන වැටහීමක් තිබෙනවා ද? නොපමාව මේ කරුණු වටහාගෙන ඔබ හි ජීවිතාවබෝධය ට පැමිණෙන්න උත්සාහ දරන්න.

සාකච්ඡා කෙළේ - තනූජා ධර්මපාල